

12.04.2022

EU-medlemskab – hvad skal der til?

Selvom Zelenskiys anmodning om en fast-track-procedure mod EU medlemskab er blevet mødt med imødekommenhed, så er EU medlemskab ikke noget man får natten over.

Skrevet af

Katrine Zamiri Sørensen

Iben Tybjærg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

Resumé: Efter Putins angreb på Ukraine indsendte de tre nabolande til Rusland – Ukraine, Moldova og Georgien – i marts en ansøgning om at blive medlem af EU. Kommissionen planlægger at præsentere sin vurdering af i hvert fald Ukraines ansøgning snarest, således at EU's stats- og regeringschefer kan drøfte dette på EU-topmødet d. 23.-24. juni. Det er dog ikke så lige til at blive medlem af EU. Det er en proces, som tager flere år og ofte må skræddersyes til det enkelte ansøgerland.

Ifølge Kommissionen vil vurderinger af Ukraines, Georgiens og Moldovas ansøgninger om EU-medlemskab være klar til topmødet 23.-24. juni¹. Under EU-topmødet i Versailles 10.-11. marts² bad EU's stats- og regeringschefer Kommissionen om at fremskynde deres vurdering af de tre ansøgerlande. De understregede dog også, at der ikke er nogen smutvej til et EU-medlemskab.

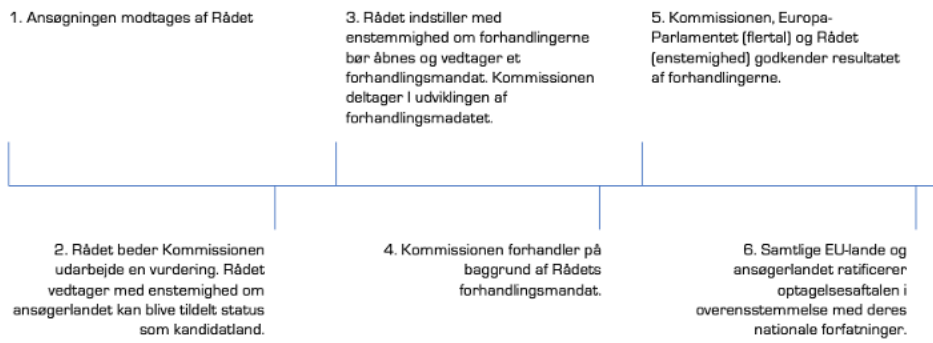
⌈ Hvad kræver det at blive medlem af EU?

Når et land ønsker medlemskab af EU, er det EU-landene der i fællesskab skal nikke ja til at sætte optagelsesprocessen i gang. På baggrund af en indstilling fra Rådet, udarbejder Kommissionen en vurdering af, om ansøgerlandet opfylder tiltrædelsesbetingelserne – Københavnerkriterierne – for at opnå status som kandidatland.

Ansøgerlandet skal ifølge EU-traktaten respektere demokratiske værdier og forpligte sig på at fremme dem. Derudover skal landet have stabile institutioner der sikrer et velfungerende demokrati og retsstat, det skal kunne modstå presset fra det indre marked og det skal evne at kunne implementere EU's samlede regelværk, inklusiv euroen.

Men udvidelse af EU betyder ikke kun reformer i det land, der melder sig ind i Unionen, det vil også betyde, at EU's egne institutioner og beslutningsprocesses skal reformeres. Konkret ville f.eks. de institutionelle tilpasninger, som antal stemmer i Rådet, antal kommissærer og antal medlemmer af Europa-Parlamentet, skulle tilpasses.

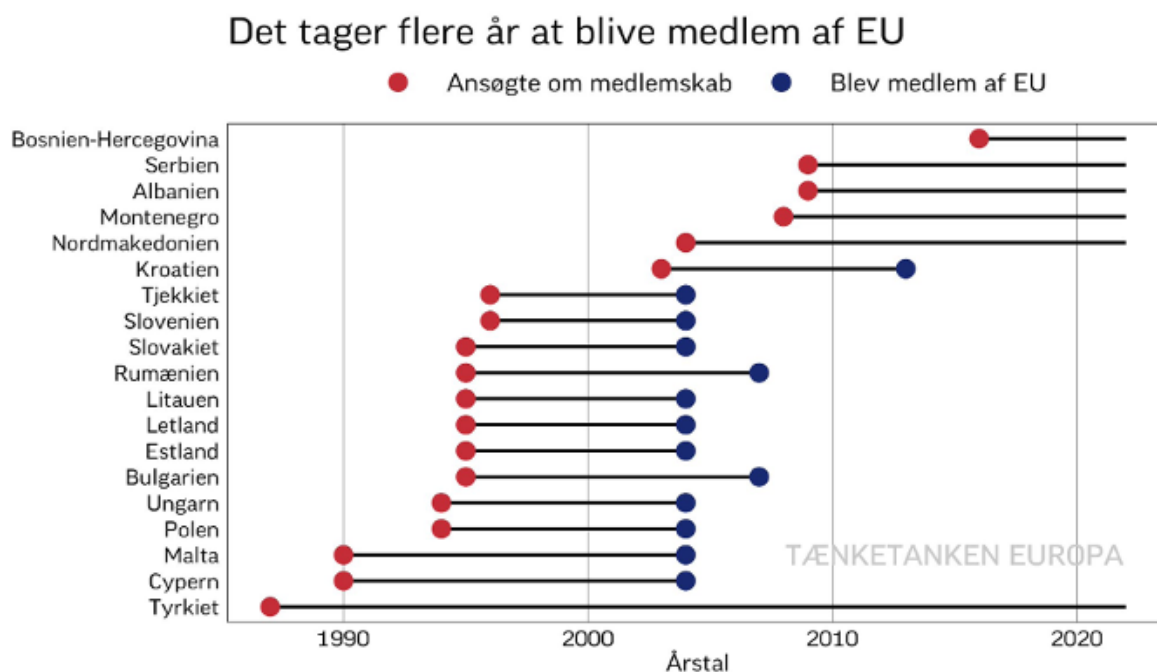
Processen for at blive medlem af EU følger seks trin, overgangen fra ét trin til det næste godkendes som oftest af EU's stats- og regeringschefer i det Europæiske Råd.

Model: Tænkertanken Europa. Kilde: Kommissionen

Selvom trinene i processen ligger fast, er der ingen garanti for, hvor lang tid det tager at gå fra et trin til det næste og blive medlem af EU. Tidsrammen afhænger af landets evne til at implementere de reformer Rådet og Kommissionen vurderer er nødvendige og dets evne til at implementere EU's lovgivning indenfor eksempelvis miljølovgivning eller arbejdsmarkedsregulering. Optagelsesprocessen tager i gennemsnit ca. 5 år³ og flere lande der har påbegyndt proceduren, har stadig ikke udsigt til at kunne kalde sig EU-medlemmer.

Eksempelvis har Tyrkiet været kandidatland siden 1999, og forhandlet med EU i en stop-and-go proces fra 2005-2016. Men på baggrund af forværringen af de retsstatslige forhold i Tyrkiet, særligt efter kupforsøget i juli 2016, er forhandlingerne med Tyrkiet de facto gået i stå.

Model: Tænk tanken Europa. Kilde: Kommissionen⁴

4

For at højne gennemsigtigheden og troværdigheden i optagelsesprocessen reviderede Kommissionen i 2020 processen. Formålet var at gøre processen mod EU-medlemskab mere transparent og sikre sig, at ansøgerlandet lever op til de værdier der er defineret i EU-traktatens artikel 2. Den reviderede proces fastslår også, at optagelsesprocessen kan sættes på pause, og i sidste instans suspenderes, hvis ansøgerlandet ikke længere lever op til sine forpligtelser. Der er også muligt at mindske kandidatlandets adgang til EU-midler, samt adgang til EU-programmer, hvis landet udvikler sig på en måde, der ikke er forenelig med optagelse i EU⁵.

I optagelsesprocessen bliver ansøgerlande vurderet på seks områder

1. Grundprincipper
2. Det indre marked
3. Konkurrenceevne og inklusiv vækst
4. Grøn dagsorden og bæredygtig konnektivitet
5. Ressourcer, landbrug og samhørighed
6. Eksterne forbindelser

Hvert område indeholder en række kapitler, som Kommissionen forhandler med kandidatlandet om. Under området 'Grøn dagsorden og bæredygtig konnektivitet' ligger der f.eks. særskilte kapitler om transportpolitik, energi, det transeuropæiske net og miljø- og klimaændringer.

Under kandidatlandets forhandlinger med EU, er 'Grundprincipper' det første område der åbnes og det sidste der lukkes. 'Grundprincipper' dækker over bl.a. retsvæsen og rettigheder, de demokratiske institutioners funktion, og principper for finansiel kontrol.

Opprioriteringen af 'Grundprincipper' og EU's værdier skal ses i lyset af de interne uenigheder der har været omkring Polen og Ungarns underminering af institutioner, der skal beskytte demokrati og retsstat, samt det langsommelige arbejde med at komme bl.a. korruption til livs i Bulgarien og Rumænien, på trods af løbende supervision⁶. Bl.a. har den franske præsident Emmanuel Macron understreget, at der ikke kan blive tale om udvidelser af EU, så længe de igangværende diskussioner om retsstatsprincippet og EU's grundlæggende værdier ikke er løst internt⁷.

Processen skræddersyes

Selvom trinene i ansøgningsprocessen er ens for alle, bliver både processen og optagelsesaftalen skræddersyet til det enkelte kandidatland. Dette tillader fleksibilitet, da EU i forhandlingen med det enkelte kandidatland kan tage hensyn til nationale udfordringer, som f.eks. korruption, og regionale konfliktlinjer. Et eksempel på dette er Vestbalkanproceduren. Proceduren retter sig mod den vestlige balkanregion og tilbyder henholdsvis Albanien, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien kandidatstatus, mens Bosnien-Hercegovina og Kosovo har potentiel kandidatstatus⁸. Vestbalkanproceduren indeholder udover yderligere krav til det regionale samspil i Vestbalkan også et krav om, at landene ikke må have åbne grænsekonflikter. EU bidrager til gengæld med EU-midler og sparring i processen.

På trods af det politiske ønske om at stå last og brast med særligt Ukraine, er det sikkert, at processen fra kandidatland til EU-medlem er lang, og man vil med stor sandsynlighed skræddersy optagelsesprocessen for alle tre ansøgerlande.

[1www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/06/23-24/](http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/06/23-24/)

[2www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/03/10-11/](http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/03/10-11/)

[3ukandeu.ac.uk/explainers/how-new-member-states-join-the-eu-all-you-need-to-know/](http://ukandeu.ac.uk/explainers/how-new-member-states-join-the-eu-all-you-need-to-know/)

[4](#)Kosovo har understøttet, at de ønsker at blive en del af EU, men har endnu ikke ansøgt om medlemskab.

[5www.eu.dk/samling/20201/kommissionsforslag/KOM\(2020\)0057/forslag/1632005/215092](http://www.eu.dk/samling/20201/kommissionsforslag/KOM(2020)0057/forslag/1632005/215092)

[6ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/cooperation-and-verification-mechanism-bulgaria-and-romania_en](http://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/cooperation-and-verification-mechanism-bulgaria-and-romania_en)

[7www.theguardian.com/world/2022/mar/02/ukraine-bid-fast-track-membership-eu-likely-end-disappointment-zelenskiy](http://www.theguardian.com/world/2022/mar/02/ukraine-bid-fast-track-membership-eu-likely-end-disappointment-zelenskiy)

[8](#)Kroatien blev medlem af EU gennem vestbalkanproceduren i år 2013 som det første af de syv lande:

www.euoparl.europa.eu/factsheets/da/sheet/168/vestbalkan